

ΘΕΜΑ 10ο Λυσία, Έν βουλή Μαντιθέω δοκιμαζομένω άπολογία, § 1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Εἰ μὴ συνήδη, ᾧ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλήν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαντῶ πιστεύω, ᾧστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὴν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῶ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι. ἀξιῶ δέ, ᾧ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὡς εὖνους εἰμί τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι <καὶ> περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐκ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Εἰ μὴ συνήδη, ᾧ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς...χρόνον ἡγήσεσθαι.*

Μονάδες 10

2. Ποια ἦταν ἡ ἀπόψη τοῦ Ἰσοκράτη γιὰ τὴ *ρητορικὴ*;

Μονάδες 10

3. Να περιγράψετε τὸ ἦθος τοῦ Μαντιθέου καὶ τῶν κατηγορῶν τοῦ, ὅπως αὐτὸ διαγράφεται στο προοίμιο;

Μονάδες 10

4. Γιατί ἡ πρόταση «καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος» ἀρχίζει με τὸ «καὶ εἴ» καὶ ὄχι με τὸ «εἰ καὶ»;

Μονάδες 10

5. α) Να συνδέσετε τὶς λέξεις/φράσεις τοῦ κειμένου, στὴν Α' στήλη, με τὴ σημασία τοὺς στὴ Β' στήλη (δύο στοιχεῖα στὴ Β' στήλη περισσεύουν).

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. διαβάλλομαι	α) διαμένω στὴν πόλη
2. κακῶς ποιῶ	β) κόσμια, με μέτρο
3. ἐπιδημῶ	γ) ασύνετα
4. μετρίως	δ) βλάπτω
5. ἐπιδείκνυμι	ε) μετακομίζω
	στ) ἀποδεικνύω
	ζ) συκοφαντοῦμαι

Μονάδες 5

β) Να ἀπαντήσετε στα παρακάτω ζητούμενα:

ἡγοῦμαι: να σχηματίσετε ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὴν κατάληξη *-μών*.

τρόπου: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.
εΰνους: να γράψετε μία αντώνυμη λέξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.
λέγοντος: να γράψετε ένα συνώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.
πεπραγμένων: να σχηματίσετε ένα παράγωγο ουσιαστικό που να δηλώνει αποτέλεσμα ενέργειας.

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Εάν δε γνώριζα καλά, κύριοι βουλευτές, ότι οι κατήγοροί μου επιθυμούν να με βλάψουν με κάθε τρόπο, θα τους χρωστούσα μεγάλη ευγνωμοσύνη γι' αυτήν την κατηγορία· γιατί θεωρώ ότι αυτοί είναι υπεύθυνοι για τα μεγαλύτερα αγαθά σε κείνους, που άδικα έχουν συκοφαντηθεί, αυτοί που αναγκάζουν αυτούς (που κατηγορούνται άδικα) να λογοδοτήσουν για τις πράξεις της ζωής τους. Διότι τόσο μεγάλη εμπιστοσύνη έχω στον εαυτό μου, ώστε ελπίζω ότι, και αν κάποιος τυχαίνει να φέρεται άσχημα (ή εχθρικά) σε μένα, όταν με ακούσει να μιλώ για εκείνα που έχουν διαδραματιστεί, θα αλλάξει γνώμη και θα με θεωρεί στο εξής πολύ καλύτερο.

2. Σχολικό βιβλίο σελίδα 13: «Σ' αυτή την οξυδερκή όσο και οξεία κριτική...την ονομάζει «φιλοσοφίαν».

3. Μέσα από το προοίμιο διαγράφεται το ήθος του Μαντιθέου αλλά και των κατηγορών του. Αρχικά ο Μαντίθεος υποστηρίζει ότι ευχαρίστως θα μιλήσει για τη ζωή του «χάριν εἶχον τοῖς κατηγοροῖς». Ἄλλωστε δεν έχει τίποτα να κρύψει, αφού ἔζησε ακολουθώντας πάντα το μέτρο. Επιπλέον ἦταν πάντα φιλικός απέναντι στο δημοκρατικό πολίτευμα και συμμετείχε στους αγώνες για τη διαφύλαξή του «εΰνους...μετέχει ὑμῖν». Επιπρόσθετα ἡ ἀμεπτη και ανεπίληπτη ζωή του πιστοποιούν το υψηλό του ήθος «μετρίως βεβιωκώς». Κατά συνέπεια πρόκειται για ένα απλό, τίμιο και δημοκρατικό πολίτη του οποίου οι βουλευτές μπορούν να εγκρίνουν την εκλογή καθώς πληροί τις προϋποθέσεις.

Στον αντίποδα το ήθος των κατηγορών του διακρίνεται για την κακότητα και τη μοχθηρότητά του. Είναι ἄνθρωποι που επιχειρούν να βλάψουν το Μαντίθεο «κακῶς ἐμέ ποιεῖν», συκοφάντες «τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις» και μοχθηροί «τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι». Σκοπός του ρήτορα είναι να μειώσει και να διασύρει τους κατηγορούς του, καθώς φαίνεται ότι δεν διαθέτουν υψηλό ήθος και το κατηγορητήριό της είναι αναξιόπιστο.

4. Πρόκειται για δευτερεύουσα επιρρηματική παραχωρητική πρόταση που εισάγεται με τον παραχωρητικό σύνδεσμο «καὶ εἰ» καθώς δηλώνεται αντίθεση προς κατάσταση που κάνουμε την παραχώρηση να δεχθούμε ότι

ισχύει και όχι προς πραγματική κατάσταση. Ο Μαντίθεος με αυτή την πρόταση κάνει την παραχώρηση να δεχθεί ότι ίσως κάποιος τον αντιπαθούσαν (γεγονός που δεν ισχύει), αισιοδοξεί όμως ότι, ακόμα και αυτοί, μετά την αγόρευσή του θα αλλάξουν άποψη γι' αυτόν και θα τον θεωρούν καλό πολίτη.

5. α) 1-ζ, 2-δ, 3-α, 4-β, 5-στ

β) ήγεμών, τρέπω, δύσνους-κακόνους, φημί, πράγμα.